

تبیین جامعه‌شناختی اعتماد به نهاد پلیس به مثابه حافظ جان و مال مردم

طاها عشایری^۱، اکبر ذولفقاری^۲، عاطفه جعفری علی آبادی^۳، الهام حسین زاده^۴

از صفحه ۹۹ تا ۱۲۵

تاریخ دریافت: ۹۷/۱۲/۲۸

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۳/۲۷

چکیده

زمینه و هدف: اعتماد از مؤلفه مهم سرمایه اجتماعی و ابزار حیاتی در عملکرد پلیس در تأمین امنیت اجتماعی (جانی، مالی، روانی و ناموسی-اخلاقی) است. پلیس بدون اتکا به اعتماد شهروندان، در تحقق اهداف و مأموریت‌های سازمانی، نمی‌تواند موفق عمل کند. سطح موفقیت پلیس در پاسداری از ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی مردم بستگی به سطح اعتماد اجتماعی نسبت به این ارگان دارد. بر این اساس پژوهش فعلی به وسیله روش cm^۲ در پی پاسخ به این پرسش است که اعتماد به پلیس از چه متغیرهایی تأثیر می‌پذیرد و متغیرهای موجود در مدل علی به چه میزان، اعتماد پلیسی را تبیین می‌نمایند. روش اجرای پژوهش از نوع فراتحلیل (cm^۲) است. فراتحلیل روشی کمی در مطالعات پیمایشی برای دستیابی به یک اندازه اثر معین از طریق آزمون کوهن است. جامعه آماری پژوهش ۳۷ سند که ۲۳ نمونه بعد از ارزیابی اعتبار و روایی انتخاب شدند. بازه زمانی آن بین سال‌های ۱۳۷۹ الی ۱۳۹۷ بوده است. یافته‌ها: یافته‌های تحلیلی پژوهش حاکی از این است که اعتماد به پلیس به‌عنوان متغیر وابسته اصلی تأثیرپذیر از سرمایه فرهنگی (اندازه اثر = ۰/۳۵۲)، کارایی اجتماعی (اندازه اثر = ۰/۳۴۶)، وجهه پلیسی (اندازه اثر = ۰/۳۷۵)، عوامل نگرشی (اندازه اثر = ۰/۳۰۶)، عوامل سیاسی (اندازه اثر = ۰/۱۸۵)، عوامل هنجاری (اندازه اثر = ۰/۳۸۲)، سرمایه اجتماعی (اندازه اثر = ۰/۳۰۰)، عوامل رفتاری (اندازه اثر = ۰/۳۸۸) و عوامل روانی (اندازه اثر = ۰/۲۳۹) و در مجموع متغیرهای فوق توانسته‌اند Effect size = ۰/۳۷۳، Z = ۱۴/۸۰۸ و sig = ۰/۰۰۴ از اعتماد به پلیس را از نگاه شهروندان تبیین نمایند.

کلید واژه‌ها: اعتماد به نهاد پلیس، سرمایه اجتماعی، اخلاق مداری، امنیت اجتماعی.

۱. دکتری تخصصی جامعه‌شناسی - مسائل اجتماعی، مدرس دانشگاه کاشان. t.ashayeri@gmail.com

۲. استادیار، دکتری علوم سیاسی-توسعه، گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور. Akbar_zolfeghari@yahoo.com

۳. دانشجوی کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی، دانشگاه کاشان، نویسنده مسئول. Atefe.jafari1374@gmail.com

۴. کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی دانشگاه کاشان. elhamhoseinzade110@gmail.com

مقدمه و بیان مسئله

امنیت نیاز بنیادی و اساسی در حیات جمعی است (الدریچ، ۲۰۰۵). مازلو نیاز ایمنی و امنیت را مقوله مهم هرم خود می‌داند (کامران و عبادتی لو، ۱۳۸۹: ۴۴). امنیت مقوله مهم اجتماعی است (نقیب زاده و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۳۰). اهمیت امنیت در حیات جمعی و خلاقیت و توسعه آن در آثار فروم (۱۹۴۱)، آلپرت (۱۹۶۱)، هورنی (۱۹۳۷)، مازلو (۱۹۴۲)، لینگ (۱۹۸۴)، مورز (۱۹۸۰)، لوه (۱۹۸۷)، لوچیان (۱۹۸۹)، ولفرز (۱۹۶۲)، بوزان (۱۹۹۱) و ماندل (۱۹۹۴) انعکاس یافته است (جلیلیان و چقاجردی، ۱۳۹۶). احساس امنیت، حاصل اعتماد به تعاریفی از زندگی است که هویت و هستی انسان بر مبنای آن سامان می‌گیرد (گیدنز، ۱۳۹۴). امنیت دارای ابعاد جانی، اخلاقی، مالی، روانی است. مقوله امنیت در رابطه با انسان و جامعه از ابتدای خلقت مطرح بوده و امروز به شاخص اصلی توسعه و پیش نیاز نظام سیاسی و اجتماعی شده است (جهانبخش گنجه و حسینی پور، ۱۳۹۶: ۸۳). پلیس سازمانی است که حافظ جان، مال و ناموس مردم است، توانمندی و کارایی پلیس در انجام این امر منوط به اعتماد اجتماعی از سوی شهروندان است. اعتماد به معنای داشتن اطمینان، ایمان و باور به نهاد، افراد یا گروه‌های اجتماعی است (جهانگیری، ۱۳۸۷: ۱). اعتماد به عنوان مهم ترین سازه سرمایه اجتماعی و از مهم ترین مفاهیم کاربردی در حوزه علوم اجتماعی است (کتابی و همکاران، ۱۳۸۹) که جامعه‌شناسان کلاسیک (کنت، دورکیم، پارسونز، زیمل، تونیس) به اهمیت آن در حفظ نظم و آرامش جمعی تأکید نموده‌اند. اعتماد و داشتن اعتماد به دیگری از عناصر مهم اجتماعی در جامعه است (زین آبادی، ۱۳۹۰: ۳۶). اعتماد به پلیس از اساسی ترین پیش فرض در حفظ امنیت جانی، اخلاقی، ناموسی و مالی شهروندان است. پلیس به عنوان یکی از نهادهای حفاظتی از امنیت مردمی، از ارکان مهم نظام جمهوری اسلامی و بازوی اجرایی در حفظ جان و ناموس مردم و آرامش ساکنان و شهروندان در مواجهه با ناامنی بوده و به مثابه یکی از خرده نظام‌های اجتماعی، اجرای قانون و حفاظت از آرامش و امنیت جامعه از وظایف اصلی آن است که از طریق ارائه خدماتی مانند امور قضایی، امنیتی و انتظامی، این وظایف را انجام می‌دهد (شهیکی تاش و رئیسی، ۱۳۹۶: ۱۴۶). فلسفه وجودی پلیس اساساً يك مأموریت حفظ آرامش و نظم است (نجفی، ۱۳۸۰: ۱۸). امنیت

۱۰۱

یک فرآیند چندوجهی است که در نظام اسلامی بر عهده پلیس انتظامی قرار گرفته و اسلام برای امنیت اخلاقی، مالی، جانی و ناموس اجتماع اهمیت ویژه‌ای قائل بوده است. اقتدار پلیس در ظاهر و آراستگی به ویژه به لباس پلیس است، یعنی وقتی که پلیس اجرای قانون می‌کند در واقع افراد جامعه تسلیم اقتدار پلیس می‌شوند که آن نیز در لباس پلیس نهفته است (حسین زاده و عنبری، ۱۳۸۹: ۱۷۱). آرامش و امنیت اخلاقی و اجتماعی و پایداری این آرامش بر عهده پلیس بوده و بسترساز این امر اعتماد اجتماعی به پلیس در اجرای مأموریت‌های سازمانی ناجاست. اعتماد اجتماعی یکی از ضروری‌ترین مؤلفه‌های حفظ امنیت اجتماعی از سوی پلیس است. گذر پلیس از مکتب سنتی به اجتماع محور، مسئله اعتماد اجتماعی را کانون توجه‌های نهادهای انتظامی نموده است (عشایری و همکاران، ۱۳۹۵). مطالعه اعتماد مردم به پلیس برای برنامه‌ریزی پلیس در بهره‌گیری از همکاری و حمایت مردمی در نهادینه‌سازی آرامش جامعه امری ضروری است (شایگان و جریانی، ۱۳۹۰). نهادهای انتظامی پلیس برای موفقیت در انجام وظایف خود نیازمند اعتماد مردمی هستند (علیزاده اقدم و همکاران، ۱۳۹۳). عملکرد پلیس بر اعتماد عمومی نسبت به پلیس تأثیرگذار است (عمرانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۴: ۶۷). در تمامی اعصار و مخصوصاً در عصر حاضر، جامعه امروزی برای پویایی نیازمند خدمات پلیسی است و این امر محقق نمی‌شود، مگر اینکه مردم به پلیس اعتماد کرده و در موارد لزوم آن را همراهی کنند (عباس زاده و همکاران، ۱۳۹۰: ۲). اعتمادسازی در بین شهروندان به‌عنوان یکی از اولویت‌های اصلی نهاد پلیسی، باعث افزایش ظرفیت سازمانی و برون‌سازمانی در مبارزه با قاچاق کالا، انهدام شبکه‌های قاچاق مواد مخدر، برخورد با سارقان، محکومان فراری، برخورد با اراذل و اوباش، خرده‌فروشان مواد مخدر و جمع‌آوری معتادان متجاهر و درنهایت تأمین امنیت (مالی، جانی، اخلاقی و ناموسی) شهروندان خواهد شد. این امر باعث ارتقای کیفی خدمات انتظامی و افزایش رضایت اجتماعی مردم از عملکرد پلیس شده و سطح تعامل و همکاری شهروندان با پلیس را افزایش خواهد داد. همچنین مکانیسم‌های سرمایه‌ای (غیررسمی و مردمی) و کنش جمعی را برای پیشگیری از وقوع جرائم خشن، نزاع، قتل، سرقت، آدم‌ربایی و مبارزه با اخلاک‌گران نظم و امنیت بهبود خواهد بخشید. نیروی پلیس در اجتماع به صورت مستمر و مستقیم در تماس و ارتباط با اقشار مختلف مردم قرار دارند

Archive of SID

و رفتار، گفتار و عملکرد آنان تحت نظارت مردم است، وجود رفتارهای شایسته و اخلاقی پلیس، باعث ارتقای اعتماد شده و بستر موفقیت در عملکرد سازمانی را افزایش می دهد. برقراری و حفظ امنیت اجتماعی، برخورد قاطعانه با مجرمان در جهت ارتقاء احساس امنیت و آسایش شهروندان از مأموریت های ذاتی و مهم پلیس به شمار می رود. رفتار شایسته پلیس به مثابه حافظان نظم و امنیت ضمن احترام متقابل، زمینه ساز جلب اعتماد عمومی به پلیس و موجب دستیابی به امنیت اجتماعی پایدار و مداوم خواهد شد. بر این اساس، مطالعه حاضر قصد دارد، عوامل مؤثر بر اعتماد شهروندان به پلیس را بررسی و تبیین نماید؟

مبانی و دیدگاه های نظری

اعتماد به معنای تکیه کردن بر، وا گذاشتن کار به کسی، سپردن چیزی را به کسی و وثوق و اطمینان است (پیرایش و چهارراهی، ۱۳۹۳: ۵). اعتماد اجتماعی، هسته اصلی خصوصیات شخصی افراد است. از نظر فوکویاما اعتماد به انتظاری اطلاق می شود که در اجتماعی از رفتار منظم، صادقانه و همکاری جویانه مبتنی بر هنجار مشترک برمی خیزد. قانونمندی در رفتار پلیس، رکن اصلی اعتماد تعمیم یافته است (عشایری و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۲).

متفکر	شرح نظریه
هال	اعتماد را می توان به دو دسته اعتماد نهادی و اعتماد مبتنی بر انگیزه تقسیم نمود: ۱. اعتماد نهادی به باورهای موجود درباره میزان راستی و درستی پلیس در برخورد با اعضای جامعه اطلاق می شود. اعتماد نهادی آنگاه وجود دارد که اعضای جامعه پلیس را به مثابه یک منبع درست و مشروع اقتدار تلقی کنند که مسئولیت های نهادی خود را در قبال تمامی شهروندان به اجرا درمی آورد. اعتماد نهادی موجب تبعیت از قانون می شود. ۲. اعتماد انگیزه محور، متضمن ارزیابی افراد از انگیزه ها و تمایلات پلیس بوده و منعکس کننده مفهوم اعتماد درونی است. افراد که دارای اعتماد مبتنی بر انگیزش اند، چنین می پندارند که افسران پلیس به هنگام مواجهه با مردم اهداف و نیات خیرخواهانه و محبت آمیزی داشته و از ته دل تلاش می کنند به نیازها و مشکلات تک تک مردم پاسخگو باشند (عباس زاده و عابدینی، ۱۳۹۰: ۱۴۱). به عقیده هال اعتماد به پلیس را می توان باور و اعتقاد درباره صلاحیت و توانایی پلیس در انجام و عمل به وظایف و نقش های ویژه آن ها تعریف کرد. این شامل دستگیر کردن مجرمان و جلوگیری از جرم و جنایت و همچنین دفاع کردن از ارزش ها و هنجارهایی که نظم اجتماعی بر پایه آن ها بنا شده است (علیزاده اقدام و همکاران، ۱۳۹۵: ۹).
تایلر	تایلر: دو نوع اعتماد وجود دارد: الف. اعتماد حسابگرانه: دیگران چگونه رفتار خواهند کرد. ب. اعتماد مبتنی بر نیت شامل استنباط روح و نیتی است که رفتار را شکل می دهد؛ شهروندان در برخورد با پلیس و قضات بر موضوع حسن نیت تمرکز می کنند. برای تبیین اعتماد عمومی به پلیس سه مدل وجود دارد: ۱- مدل ابزاری (عملکرد): حفظ اعتماد عمومی به پلیس را مربوط به عملکرد پلیس و موفقیت آن ها در انجام وظایفش می داند. ۲- مدل عدالت توزیعی: توزیع عادلانه و منصفانه خدمات پلیس را در جلب اعتماد شهروندان مؤثر می داند. ۳- مدل فرایند محور یا عدالت رویه ای: عامل اصلی شکل گیری اعتماد و اطمینان به پلیس و حفظ همکاری مردم، ارزیابی آنان از منصفانه بودن تصمیم گیری ها و محترمانه بودن رفتار پلیس هنگام استفاده از اقتدار خود و اعمال قوانین و یا هنگام برخورد و تماس شهروندان با آن ها است. درواقع کلید اصلی اعتماد و حمایت عمومی از پلیس تنها مربوط به عملکرد پلیس در کنترل جرم و جنایت نیست بلکه در شیوه ای که پلیس در برخورد با شهروندان در پیش می گیرد، است. عدالت رویه ای نقش مهمی در شکل دادن به دیدگاه های مردم در ارتباط با مشروع و معتمد بودن پلیس دارد، درواقع پلیس برای موفقیت در کنترل جرم و حفظ نظم اجتماعی تنها به حمایت سیاسی نیاز ندارد بلکه آن ها به همکاری و حمایت شهروندان بسیار نیاز دارند (علیزاده اقدام و همکاران، ۱۳۹۵: ۴).

کلمن	رصد کردن دائم وضعیت اعتماد مردم به پلیس به عنوان یکی از ابزارها و پشتوانه‌های موفقیت پلیس بوده و از ضرورت‌های سازمان پلیس است. سازمان پلیس باید پیوسته نسبت به سنجش آن اقدام کرده و مسئولان و برنامه ریزان از نتایج آن در حفظ و افزایش اعتماد به پلیس بهره گیرند. از آنجاکه اعتماد به سختی به دست می‌آید، اما به راحتی و با یک اتفاق از دست می‌رود و وقتی تبدیل به بی‌اعتمادی شد تغییر آن بسیار دشوار است؛ بنابراین توجه دائمی به نگرش مردم موجب آگاهی بیشتر نسبت به عملکرد پلیس و پیشگیری از کاهش اعتماد مردم می‌شود (سید علی پور و مختاری ناصری، ۱۳۹۴: ۴۶).
اسمیت	اعتماد به پلیس از مهم‌ترین شاخص‌های عملکرد پلیس محسوب می‌شود. چندین عامل وجود دارد که شهروندان بی‌اعتمادی خود به پلیس را بر روی آن بنا می‌کنند در جامعه‌هایی که اعتماد زیاد بین پلیس و مردم وجود دارد، مسئولیت پذیری بیشتری در سطوح پایین از جامعه دیده می‌شود (مؤمنی، ۱۳۹۱: ۵۴).
زتومکا	زتومکا ۱- وجهه یا اعتبار؛ ۲- نحوه اجرا یا عملکرد؛ ۳- نمود یا طرز رفتار را سه مبنا برای اعتماد اولیه می‌داند. وجهه یا اعتبار به معنای ثبت اعمال گذشته است. اعتماد، حاصل تجربه چندساله‌ای است که ما کسب کردیم و یک ویژگی حیاتی در ارزیابی اعتبار، آگاهی از اعمال گذشته است. هر چه آشنایی ما با افراد و ثبت رفتار قابل اعتماد آن‌ها بیشتر باشد، تمایل ما به اعتماد کردن بالاتر خواهد رفت. ممکن است ما دارای تجربه برخورد مستقیم با برخی افراد بوده و بر پایه آن تجربیات، به آنان اعتماد کرده باشیم یا اینکه ممکن است اطلاعاتمان درباره افراد مورد اعتماد، دست دوم باشد (زارع مهرجردی، ۱۳۹۶: ۱۲). برخی به علت مراجعه مستقیم و تعامل با پلیس و کسب اطلاعات دست اول به او اعتماد کنند یا اعتماد نکنند، اما اکثر مردم وجهه و اعتبار پلیس را از طریق ارائه گزارش‌ها و اخبار و آمارهایی به دست می‌آورند که در این زمینه منتشر می‌شود و عملکرد پلیس را به اطلاع مردم می‌رساند؛ بنابراین اگر این اطلاعات به‌روز و متناسب با واقعیت و مثبت باشد، بر اعتماد به پلیس هم تأثیرگذار است. علاوه بر این، برخی اطلاعات از طریق سایت‌ها و به خصوص سایت نیروی انتظامی کسب می‌شود که پلیس باید در این زمینه‌ها فعالیت و حضوری مثبت در رسانه‌های تصویری، صوتی و نوشتاری داشته باشد تا بتواند عملکرد پلیس را بهتر به نمایش بگذارد و جلب اعتماد کند (عمرانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۴: ۷۴). دومین مبنای اعتماد، عملکرد است. عملکرد به معنای اعمال واقعی است، یعنی رفتار کنونی که در حال حاضر نتایجی را به بار آورده است. برخلاف وجهه یا اعتبار، عملکرد نتیجه اعمال واقعی است. به نظر می‌رسد نیروی انتظامی با میزان جرائم در جامعه، احساس امنیت مردم و نظم اجتماعی ارزیابی می‌شود و این‌ها هستند که بر میزان اعتماد به پلیس تأثیرگذارند (زارع مهرجردی، ۱۳۹۶: ۱۲). سومین شکل از نشانه‌هایی که برای برآورد قابلیت اعتماد دیگران مورد استفاده قرار می‌گیرد، نمود و طرز رفتار است. به‌طورکلی، در میان ویژگی‌های ظاهری، سه ویژگی از نشانه‌های اصلی اعتماد تلقی می‌شوند و شاخص‌هایی هستند که زیربنای شخصیت، هویت و منزلت اجتماعی را می‌سازند. یکی از این ویژگی‌ها، نحوه پوشش افراد است.

حالت خاصی از آن را می‌توان در قالب یونیفرم مشاهده کرد و کسانی که این لباس‌های فرم را می‌پوشند، به‌عنوان افراد قابل اعتماد شناخته می‌شوند. نشانه مهم دیگر تناسب ظاهری، سلامتی، تناسب اندام و پاکیزگی و آراستگی بدن است. ما مایل هستیم به افرادی که چنین وضعیتی را به نمایش می‌گذارند اعتماد کنیم. نوع سوم از نشانه‌ها شامل فرهنگ، تمدن، عادات خوب و خویش‌داری در رفتار است و کسانی که این خصوصیات را دارند در امور مهم، قابل اعتماد به نظر می‌رسند. نشانه‌های ظاهری و آنچه در اینجا با عنوان نمود مطرح می‌شود، تأثیر زیادی در اعتماد به پلیس دارد. لباس فرم پلیس، نمود ظاهری، شخصیت و هویت او است که هرچه زیباتر و قابل توجه‌تر باشد، بیشتر بر اعتماد مردم تأثیر می‌گذارد (نیازی و شفاهی مقدم، ۱۳۹۲: ۶-۵).	زنومکا
ویژه معتقد است که دروغ‌گویی، حقه‌بازی، کلک زدن را باید عقلانی نگریست. او سپس به فواید اقتصادی مجازات می‌پردازد و به نقل از بکر مجازات را به مالیات بنزین تشبیه می‌کند که هرچه این مالیات بیشتر باشد، مصرف بنزین پایین می‌آید. مجازات نیز در بین مخاطبان ایجاد ترس می‌کند و احتمال کار انحرافی را کاهش می‌دهد. البته باید تأکید کرد که ویژه در اینجا بیشتر به مجازات مالی می‌اندیشد و آن را مؤثرتر و اقتصادی‌تر از زندان می‌داند. البته مجازات زندان نه فقط چندان مناسب نیست، بلکه در موارد زیادی نیز تأثیر معکوس دارد. از تئوری اعتماد اجتماعی ویژه می‌توان این نتیجه را گرفت که هرچه نیروی انتظامی صادقانه‌تر با مردم برخورد کند و بتواند یک جامعه سالم را با همکاری دولت ایجاد کند، اعتماد اجتماعی متقابل بین اعضاء مردم و مسئولان ایجاد می‌شود و این شرط اساسی یک جامعه سالم است. از طرف دیگر هرچقدر قوه قضائیه مجازات را بیشتر کند و احتمال کنترل و کشف رفتار انحرافی بیشتر باشد، احتمال کار انحرافی کمتر می‌شود (حسینی و محمدی، ۱۳۹۶: ۴۸-۴۹).	ویژه

پیشینه تجربی پژوهش

پژوهش صورت گرفته در باب "اعتماد به پلیس" در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول شماره ۲: پیشینه تجربی پژوهش

کد	عنوان	نویسنده
۱	تأثیر عملکرد پلیس بر اعتماد عمومی شهروندان نسبت به پلیس	عمرانی نژاد و همکاران (۱۳۹۴)
۲	تبیین جامعه‌شناختی اعتماد به پلیس و عوامل مرتبط با آن	عباس زاده و همکاران (۱۳۹۰)
۳	بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و اعتماد به پلیس	عباس زاده و همکاران (۱۳۹۲)
۴	بررسی تعیین‌کننده‌های اعتماد اجتماعی به پلیس در بین دانشجویان	زارع مهرجودی (۱۳۹۶)

۵	بررسی اعتماد به پلیس امنیت اخلاقی در بین شهروندان شهر تبریز	علیزاده اقدم و همکاران (۱۳۹۳)
۶	بررسی عوامل نگرشی مؤثر بر اعتماد مردم به پلیس	علی پور (۱۳۹۴)
۷	بررسی میزان اعتماد اجتماعی مردم به پلیس و عوامل مرتبط با آن	کامران و احمدیان (۱۳۸۸)
۸	تأثیر سرمایه های اقتصادی و فرهنگی افراد روی میزان اعتماد آن ها به پلیس	فعلی و ذوالفقاری (۱۳۸۸)
۹	بررسی جامعه شناختی عوامل مؤثر بر اعتماد اجتماعی شهروندان به پلیس	محمودی (۱۳۹۴)
۱۰	بررسی عوامل نگرشی مؤثر در تبیین اعتماد عمومی به پلیس	ابراهیم پور و همکاران (۱۳۹۱)
۱۱	بررسی عوامل مؤثر بر میزان اعتماد اجتماعی مردم شهر تبریز به نیروی انتظامی	ذوالقدر (۱۳۹۰)
۱۲	تبیین جامعه شناختی میزان اعتماد مردم به پلیس در برخورد با یک مسئله اجتماعی	حسین زاده و عنبری (۱۳۸۹)
۱۳	بررسی تأثیر میزان احساس امنیت بازاریان و کسبه شهر زاهدان بر اعتماد آن ها به پلیس	توماچ چاروا (۱۳۹۵)
۱۴	بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی دانشجویان بر اعتماد به پلیس	مؤمنی (۱۳۹۱)
۱۵	بررسی جامعه شناختی میزان اعتماد جوانان به پلیس	عباس زاده و عابدینی (۱۳۹۴)
۱۶	بررسی میزان اعتماد قشر جوان دانشگاهی به پلیس در بین دانشجویان	پیرایش و چهارراهی (۱۳۹۳)
۱۷	تبیین جامعه شناختی اعتماد اجتماعی به پلیس در منطقه های مرزی	عشایری و همکاران (۱۳۹۵)
۱۸	بررسی اعتماد شهروندان به پلیس با تأکید بر دیدگاه عدالت رویه ای و عملکرد پلیس	علیزاده اقدم و همکاران (۱۳۹۵)
۱۹	تبیین جامعه شناختی سرمایه اجتماعی پلیس	بخشی و غفاری (۱۳۹۱)
۲۰	بررسی عوامل مؤثر بر اعتماد شهروندان به پلیس	نیازی و شفاهی مقدم (۱۳۹۲)
۲۱	مقایسه عملکرد پلیس ۱۱۰ در دو حالت مدیریت مستقل و مدیریت تحت نظر پیشگیری	حسینی و محمدی (۱۳۹۶)
۲۲	تحلیل جامعه شناختی اعتماد به پلیس در شهرستان شیراز	ساعی و حیاتی (۱۳۹۲)
۲۳	بررسی میزان اعتماد شهروندان به سامانه ۱۹۷	مردانی (۱۳۹۴)

نقد و بررسی پیشینه تجربی پژوهش

- درباره اعتماد به پلیس، ۲۳ پژوهش صورت گرفته است، این مطالعات ضمن داشتن رویکردی مناسب و نتایج تجربی مهم، از انسجام نظری و تجربی رنج می‌برند. مطالعات برحسب مکانی، جغرافیایی، زمانی و سایر مباحث، از هم متفاوت بوده و یک دستاوردی همسان و مشابه جهت تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در آن زمینه وجود ندارد. بر این اساس نقطه تمایز اصلی پژوهش فعلی ضمن داشتن دیدگاه نظری نوین و مرتبط با اعتماد به پلیس، انسجام در یافته‌ها و سنخ‌شناسی دقیق مطالعات در قالب یک دستاورد پژوهشی جدید است.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نوع فرا تحلیل ۱ است. فراتحلیل روشی کمی در پی سنجش میزان اندازه اثر متغیرهای مستقل مشابه بر متغیر وابسته مشابه در پژوهش‌های صورت گرفته است. این روش با نرم‌افزار cm^2 مطالعات پیمایشی متفاوت از حیث نظام جغرافیایی، مکانی و زمانی و متغیرهای مستقل را از طریق روش کوهن ترکیب نموده و یک معیار عددی (مقدار اثر پژوهش)، دست می‌یابد. جامعه آماری پژوهش حاضر، کلیه پژوهش‌های انجام شده در ایران در سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۷ با موضوع اعتماد به پلیس است که در پایگاه‌های اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی sid، پایگاه مجلات تخصصی نورمگز Noormags، بانک اطلاعات نشریات کشور Magiran ثبت شده است. از میان بیش از ۳۷ مطالعات پژوهشی در باب اعتماد به پلیس شناسایی و در نهایت ۲۳ سند پژوهشی متناسب با ملاک‌های فراتحلیل کمی (ضریب همبستگی، حجم نمونه، سطح معنی‌داری، کیفیت پژوهش، اعتبار و ورایی پژوهش، پیمایش) انتخاب شدند. بعد از دسته‌بندی اولیه مطالعات، سنخ‌شناسی و توصیف آن، در نهایت متغیرهای پژوهش که بیش از ۲ بار در مطالعات تکرار شده‌اند، برای تعیین اندازه اثر و ضریب همبستگی آن وارد CMA^2 شدند.

جدول شماره ۳: خلاصه ویژگی روش شناختی پژوهش

کد	روش بررسی	شیوه نمونه‌گیری	مکان پژوهش	حجم نمونه
۱	پیمایش (کمی)	تصادفی	تهران	۴۰۰
۲	پیمایش (کمی)	تصادفی و طبقه‌ای	تبریز	۴۰۰
۳	پیمایش (کمی)	هدفمند	تبریز	۴۰۰
۴	پیمایش (کمی)	تصادفی سیستماتیک	میبد	۳۱۷
۵	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	تبریز	۳۸۴
۶	پیمایش (کمی)	تصادفی ساده	شهرستان‌های شرق استان تهران	۳۸۴
۷	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای و تصادفی ساده	ایلام	۳۸۳
۸	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای - سهمیه‌ای غیر تصادفی	تهران	۳۹۱
۹	پیمایش (کمی)	تصادفی ساده	بم	۲۰۰
۱۰	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای	تهران	۴۰۰
۱۱	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای	تبریز	۳۹۹
۱۲	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	اهواز	۳۸۴
۱۳	پیمایش (کمی)	طبقه‌ای تصادفی	زاهدان	۴۰۰
۱۴	پیمایش (کمی)	تصادفی	دهلران	۳۴۵
۱۵	پیمایش (کمی)	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	تبریز	۳۸۴
۱۶	پیمایش (کمی)	تصادفی ساده	زنجان	۶۴۰

۳۶۷	پارس آباد	سیستماتیک	پیمایش (کمی)	۱۷
۳۹۰	قروه	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	پیمایش (کمی)	۱۸
۴۰۰	تهران	خوشه‌ای چندمرحله‌ای	پیمایش (کمی)	۱۹
۷۰۰	کاشان	تصادفی	پیمایش (کمی)	۲۰
۳۸۴	شیراز	تصادفی ساده	پیمایش (کمی)	۲۱
۳۰۰	شیراز	چندمرحله‌ای	پیمایش (کمی)	۲۲
۱۲۰	قزوین	تصادفی	پیمایش (کمی)	۲۳

جدول شماره ۴: توصیف جمعیت شناختی پژوهش

موارد	جزئیات	فراوانی	فراوانی معتبر
نوع پژوهش	مقاله علمی پژوهشی	۲۳	۱۰۰
	پایان نامه	۰	۰
سال اجرای پژوهش	۱۳۸۸	۲	۸,۶۹
	۱۳۸۹	۱	۴,۳۴
	۱۳۹۰	۲	۸,۶۹
	۱۳۹۱	۳	۱۳,۰۴
	۱۳۹۲	۳	۱۳,۰۴
	۱۳۹۳	۲	۸,۶۹
	۱۳۹۴	۵	۲۱,۷۳
	۱۳۹۵	۳	۱۳,۰۴
	۱۳۹۶	۲	۸,۶۹

۲۱,۷۳	۵	تهران	مکان و قلمرو پژوهش
۲۱,۷۳	۵	تبریز	
۴,۳۴	۱	میبد	
۴,۳۴	۱	ایلام	
۴,۳۴	۱	بم	
۴,۳۴	۱	اهواز	
۴,۳۴	۱	زاهدان	
۴,۳۴	۱	دهلران	
۴,۳۴	۱	زنجان	
۴,۳۴	۱	پارس آباد	
۴,۳۴	۱	قروه	
۴,۳۴	۱	کاشان	
۸,۶۹	۲	شیراز	
۴,۳۴	۱	قزوین	
۱۰۰	۲۳	کمی	روش
۰	۰	کیفی	
۴,۳۴	۱	مردم شناسی	حوزه مطالعاتی پژوهش ها
۶۵,۲۱	۱۵	جامعه شناسی	
۴,۳۴	۱	مددکاری اجتماعی - خانواده	
۴,۳۴	۱	جغرافیا	
۸,۶۹	۲	مدیریت دولتی	

۴,۳۴	۱	مدیریت بازرگانی گرایش تحول	حوزه مطالعاتی پژوهش‌ها
۴,۳۴	۱	علوم سیاسی	
۴,۳۴	۱	ریاضی محض	
۴,۳۴	۱	جرم‌یابی	

جدول شماره ۵: سطح اعتماد به پلیس

درصد فراوانی	سطح اعتماد به پلیس
۳۹	بالا
۳۳	متوسط
۲۸	پایین
۱۰۰	جمع

سطح عمومی اعتماد به پلیس در جدول شماره ۵ حاکی از این است که در ۳۹ درصد در سطح بالا، ۳۳ درصد متوسط و ۲۸ درصد پایین است.

یافته‌های استنباطی

نتایج ضریب همبستگی پژوهش در جدول شماره ۶ ارائه شده است.

جدول شماره ۶: ضریب پیوستگی بین متغیرهای پژوهش با اعتماد به پلیس

اثرگذاری	گزارش آماری		نوع اثر	متغیر	
	sig	Effect size		سرمايه فرهنگي نهادی شده	سرمايه فرهنگي تجسم یافته
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۵۱۲	اثر تصادفی	سرمايه فرهنگي نهادی شده	سرمايه فرهنگي
کم	۰۰۳.۰	۲۳۷.۰	ثابت	سرمايه فرهنگي تجسم یافته	
متوسط	۰,۰۰۰	۰,۳۵۲	اثر ثابت	اثر کل سرمايه فرهنگي	

متوسط	۰,۰۱۸	۰,۴۷۴	اثر تصادفی	اقتدار پلیس در مواجهه با ناامنی	کارایی اجتماعی
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۶۲۵	اثر تصادفی	کارایی پلیس در امنیت	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۷۸۴	اثر تصادفی	پاسخگویی سازمانی پلیس	
متوسط	۰,۰۳۰	۰,۴۵۴	اثر تصادفی	میزان حضور پلیس در اجتماع	
متوسط	۰۰۰ .۰	۳۴۶ .۰	ثابت	اثر کلی کارایی اجتماعی	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۶۷۵	اثر ثابت	وجهه پلیس در اجتماع	وجهه پلیسی
متوسط	۰,۰۰۱	۰,۴۶۱	اثر تصادفی	منزلت اجتماعی پلیس	
کم	۰,۰۰۵	۰,۲۹۶	اثر تصادفی	منش پلیسی در اجتماع	
متوسط	۰,۰۰۳	۰,۳۷۵	اثر ثابت	اثر کل وجهه پلیسی	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۷۶۱	اثر ثابت	نگرش مثبت به نظام پلیسی	نگرشی
کم	۰,۰۰۰	۰,۲۵۱	اثر ثابت	نگرش مذهبی پلیس	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۶۶۳	اثر ثابت	نگرش مثبت به کارآمدی پلیس	
زیاد	۰,۰۰۱	۰,۳۰۶	اثر ثابت	اثر کل عوامل نگرشی	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۵۰۰	اثر ثابت	اعتماد به نظام سیاسی	سیاسی
کم	۰,۰۰۰	۰,۲۴۴	اثر ثابت	ادراک تعارض در نظام سیاسی	
کم	۰,۰۰۴	۰,۱۸۵	اثر ثابت	اثر کل عوامل سیاسی	
کم	۰,۰۰۰	۰,۲۰۰	اثر ثابت	مشاهده رفتار ضداجتماعی از سوی پلیس	هنجاری
متوسط	۰,۰۰۰	۰,۳۹۶	اثر تصادفی	احساس امنیت اجتماعی	
کم	۰,۰۴۲	۰,۲۳۳	اثر تصادفی	احساس بی‌هنجاری اجتماعی	

متوسط	۰,۰۰۰۳	۰,۳۸۲	اثر ثابت	اثر کل عوامل هنجاری	
متوسط	۰,۰۶۴	۰,۳۹۲	اثر تصادفی	سطح مشارکت اجتماعی	سرمایه اجتماعی
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۵۱۱	اثر تصادفی	نظارت اجتماعی پلیس	
متوسط	۰,۰۰۰	۰,۳۱۶	اثر ثابت	سطح انسجام اجتماعی پلیس	
کم	۰,۰۰۸	۰,۲۲۵	اثر تصادفی	دگر خواهی پلیسی	
زیاد	۰,۰۵۳	۰,۵۳۶	اثر تصادفی	حمایت اجتماعی پلیسی	
متوسط	۰۰۳ .۰	۳۰۰ .۰	ثابت	اثر کل سرمایه اجتماعی	
کم	۰۰۰ .۰	۰,۲۶۰	اثر تصادفی	کیفیت تعامل اجتماعی پلیس	رفتاری
متوسط	۰۰۰ .۰	۳۴۶ .۰	ثابت	نحوه برخورد پلیس با شهروندان	
کم	۰۰۰ .۰	۱۴۱ .۰	ثابت	قانون‌گرایی پلیس	
توسط	۰۰۲ .۰	۰,۳۳۸	اثر تصادفی	اثر کل عوامل رفتاری	
زیاد	۰,۰۰۰	۰,۵۱۷	اثر ثابت	رضایت از نظام سیاسی	روانی
زیاد	۰,۰۰۵	۰,۵۱۴	تصادفی	رضایت از عملکرد پلیس	
متوسط	۰,۰۰۰	۰,۳۵۴	اثر تصادفی	رضایت از زندگی	
کم	۰,۰۰۱	۰,۲۳۹	اثر تصادفی	اثر کل عوامل روانی	
متوسط	۰۰۴ .۰	۳۷۳ .۰	تصادفی	اثر کل پژوهش بر اعتماد پلیسی	

نتایج حاصل از جدول فوق نشان می‌دهد که:

اثر کل سرمایه فرهنگی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = ۰,۳۵۲$

■ بین سرمایه فرهنگی نهادی شده شهروندان و اعتماد به پلیس رابطه معنی‌داری وجود دارد. این شکل از سرمایه فرهنگی به مدد ضوابط اجتماعی و فراهم آوردن عناوین معتبر، برای افراد موقعیت کسب می‌کند؛ مانند مدارک تحصیلی و

Archive of SID

تصدیق حرفه کار. این سرمایه قابل واگذاری نیست و به دست آوردن آن به شرایط معینی بستگی دارد. هرچه سطح سرمایه فرهنگی نهادی شده افزایش یابد، سطح اعتماد به پلیس نیز افزایش می یابد.

■ متغیر سرمایه فرهنگی تجسم یافته و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. این سرمایه مجموعه قابلیت ها، دانایی های ذهنی و مهارت های عملی و رفتاری در پلیس است که در شیوه سخن گفتن، باورها، ارزش ها و نگرش های خاص آن تجلی می کند و با افزایش این سرمایه در اجتماع در تعامل با شهروندان و تأمین امنیت، سطح اعتماد مردم به آن افزایش می یابد.

اثر کلی کارایی اجتماعی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,346$

■ بین متغیر اقتدار پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه اقتدار اجتماعی پلیس در برخورد با مردم و مجرمان بیشتر باشد، به همان میزان سطح اعتماد اجتماعی افزایش می یابد.

■ بین کارایی پلیس در امنیت و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. با افزایش کارایی پلیس در زمینه تقویت امنیت و مبارزه با اخلاک گران امنیت، میزان اعتماد مردم به این نهاد نیز افزایش می یابد.

■ متغیر پاسخگویی سازمانی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. پاسخگو بودن نهاد پلیس نسبت به وقایع اجتماعی، انتظارات شهروندان و مطالبات اجتماعی باعث می شود که شهروندان بیشتر اعتماد کنند.

■ متغیر میزان حضور پلیس در اجتماع و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. حضور منظم پلیس در جامعه و گشت های منظم در سطح جامعه به منظور مبارزه با اخلاک گران و تقویت امنیت، زمینه ساز اعتماد اجتماعی است.

اثر کل وجهه پلیسی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,375$

■ متغیر وجهه پلیس در اجتماع و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. میزان ارزش و احترامی که افراد جامعه برای پلیس قائل هستند، باعث ارتقای اعتماد شهروندان پلیس می گردد.

■ متغیر منزلت اجتماعی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. منزلت اجتماعی بالای پلیس در اجتماع به لحاظ سازمانی، قانونی، هنجاری و ساختاری باعث می شود که شهروندان نیز اعتماد بیشتری به پلیس داشته و در

امور پلیسی مشارکت بیشتری داشته باشند.

- متغیر منش پلیسی در اجتماع و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۱۱۵ بین منش پلیسی و اعتماد اجتماعی به پلیس، رابطه‌ای معنادار وجود دارد و به احتمال ۹۵٪ این یافته را می‌توان به جامعه آماری تعمیم داد؛ هرچه منش پلیسی نزد شهروندان، بالاتر باشد، میزان اعتماد اجتماعی به پلیس نیز بیشتر می‌شود.

اثر کل عوامل نگرشی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,306$

- متغیر نگرش مثبت به نظام پلیسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. داشتن تصور مثبت به نهاد پلیسی باعث می‌شود که سطح اعتماد اجتماعی نیز افزایش یابد.
- متغیر نگرش مذهبی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه نگرش مذهبی پلیس قوی‌تر و بیشتر باشد، مردم نیز اعتماد بیشتری خواهند داشت.
- متغیر نگرش مثبت به کارآمدی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. پنداشت مثبت مردم از کارآمدی پلیس در اجتماع، باعث ارتقای سطح عمومی اعتماد خواهد شد.

اثر کل عوامل سیاسی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,185$

- متغیر اعتماد به نظام سیاسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. وجود اعتماد به نظام سیاسی باعث می‌شود که شهروندان نسبت به پلیس نیز اعتماد بیشتری داشته باشند.
- متغیر ادراک تعارض در نظام سیاسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه فرد نسبت به نظام سیاسی ادراک تعارضی داشته باشد، به همان میزان در کاهش اعتماد به پلیس این مسئله اثرگذار خواهد بود.

اثر کل عوامل هنجاری بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,382$

- متغیر مشاهده رفتار ضداجتماعی از سوی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. مشاهده رفتاری خارج از عرف، غیراخلاقی و غیراجتماعی از سوی پلیس باعث انعکاس تصور و باور داشت منفی در بین شهروندان شده و

بستر اعتماد اجتماعی را از بین می برد.

- بین احساس امنیت اجتماعی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. پس هر چه امنیت اجتماعی بیشتر باشد، میزان اعتماد اجتماعی به پلیس افزایش می یابد و برعکس، هر چه امنیت اجتماعی در جامعه، کمتر باشد، میزان اعتماد اجتماعی به پلیس نیز کاهش می یابد.
- متغیر احساس بی هنجاری اجتماعی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. با افزایش بی هنجاری اجتماعی، میزان اعتماد به پلیس کاسته می شود.

اثر کل سرمایه اجتماعی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,300$

- متغیر سطح مشارکت اجتماعی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. وقتی میزان مشارکت پلیس در جامعه در امور اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی افزایش یابد، این امر بستر اعتماد به نهاد پلیس را افزایش می دهد.
- متغیر نظارت اجتماعی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هر چه نظارت اجتماعی از سوی پلیس در بعد امنیت جانی، مالی، روانی و اخلاقی بیشتر شود، مردم نیز متقابلاً بیشتر به پلیس اعتماد خواهند کرد.
- متغیر سطح انسجام اجتماعی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. وجود انسجام اجتماعی بین نهاد پلیس هم در سطح سازمانی و هم بیرون سازمانی، باعث تقویت اعتماد عمومی شهروندان به آن ها خواهد شد.
- بین دگر خواهی پلیسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هر چه پلیس، نوع دوست تر باشد، میزان اعتماد اجتماعی به این نهاد، بیشتر خواهد بود و هر چه پلیس، فردگرا یا خودخواه تر باشد، به همان میزان، شهروندان به آن، بی اعتماد خواهند شد. هر چه از خود گذشتگی پلیس در کمک به شهروندان و همیاری با آنان، راهنمایی مردم و برقراری نظم و امنیت بیشتر باشد، به همان اندازه، اعتماد اجتماعی شهروندان، بیشتر به این نهاد جلب خواهد شد.
- بین حمایت اجتماعی پلیسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هر چه حمایت اجتماعی پلیس از آسیب دیدگان و شهروندان بیشتر شود، میزان اعتماد به پلیس نیز بیشتر خواهد شد.

۱۱۷

تیین جامعه شناختی اعتماد به نهاد پلیس به مثابه حافظ جان و مال مردم

اثر کل عوامل رفتاری بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,338$

- متغیر کیفیت تعامل اجتماعی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. وجود تعامل اجتماعی مناسب پلیس با مردم در اجرای قوانین و نظم اجتماعی، اعتماد اجتماعی را افزایش می دهد.
- بین نحوه برخورد پلیس با شهروندان و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه پلیس در هنگام مواجهه با شهروندان در زمینه مسائل اجتماعی، از سر احترام و عزت برخورد کند، به همان میزان اعتماد به پلیس بیشتر می شود.
- بین قانون گرایی پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه پلیس در امور نظم و امنیت مطابق قانون عمل کند، بازخورد قانون مداری پلیس زمینه ارتقای اعتماد را تقویت می کند. پس هرچه پلیس در رفتارها، اعمال نظر، اجرای اوامر و برقراری نظم و امنیت، بیشتر به قانون پایبند باشد، به همان میزان، اعتماد اجتماعی به آن افزایش خواهد یافت. تخلف پلیس از قوانین یا قانون این نهاد، بی اعتمادی به آن را در پی دارد؛ پس اعتماد اجتماعی به پلیس، تابعی از قانون گرایی این نهاد است.

اثر کل عوامل روانی بر اعتماد به پلیس: $Effect\ size = 0,239$

- بین رضایت از نظام سیاسی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه میزان رضایت افراد از عملکرد نظام سیاسی بالا رود این امر به همان اندازه در ارتقای سطح اعتماد به پلیس مؤثر خواهد بود.
- بین رضایت از عملکرد پلیس و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه رضایت از عملکرد پلیس از سوی شهروندان افزایش یابد، به همان نسبت سطح اعتماد به پلیس نیز افزایش خواهد یافت.
- بین رضایت از زندگی و اعتماد به پلیس رابطه معنی داری وجود دارد. هرچه سطح رضایت از زندگی افراد افزایش یابد، سطح اعتماد به پلیس نیز افزایش خواهد یافت.

اثر کل پژوهش بر اعتماد پلیسی: $Effect\ size = 0,373$

در نهایت متغیرهای موجود در مدل، ۳۷ درصد از تغییرات اعتماد پلیسی را تبیین کرده اند.

نتیجه گیری

پلیس به عنوان یکی از سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی جایگاه ویژه و منحصر به فردی در ایجاد نظم در جامعه و حفظ امنیت آن دارد. نظم و امنیت از ارکان مهم یک جامعه محسوب می‌شود که مجری آن پلیس و نهادهای انتظامی است. امنیت اجتماعی به عنوان یکی از حساس‌ترین و مهم‌ترین نوع امنیت، از عناصر اساسی حیات انسان‌هاست. بدون شك هیچ عنصری برای پیشرفت و توسعه يك جامعه و همچنین شکوفایی استعدادها، مهم‌تر از عنصر امنیت و تأمین آرامش در جامعه نیست. امنیت دارای دو معنای ایجابی (یعنی وجود احساس رضایت و اطمینان خاطر نزد دولت‌مردان و شهروندان) و سلبی (یعنی نبود ترس، اجبار و تهدید) هست. امنیت اجتماعی همچون سایر پدیده‌ها و امور اجتماعی، دارای گونه‌های مختلفی است که از جمله آن‌ها می‌توان از امنیت شغلی، قضائی، سیاسی، اقتصادی و اداری نام برد. نهادهای انتظامی در ایران با توجه به مسئولیت خطیری که بعد از انقلاب اسلامی بر عهده گرفتند، از مهم‌ترین نهادهای حکومت در محافظت از نظم عمومی و تأمین آرامش جمعی تلقی می‌گردند. بر این اساس این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار cm۲ در بازه زمانی ۱۳۷۹ الی ۱۳۹۷، از ۳۷ مطالعه، ۲۳ سند پژوهشی را جهت انجام فراتحلیل انتخاب نموده است. نتایج توصیفی پژوهش نشان می‌دهد که ۳۹ درصد اعتماد بالا، ۳۳ درصد اعتماد متوسط و ۲۸ درصد اعتماد پایین نسبت به پلیس دارند. مطابق این پژوهش سطح اعتماد به پلیس در وضعیت مناسبی قرارداد و این امر حاکی از وجود یک سرمایه اجتماعی قوی بین شهروندان و نهاد پلیسی است. اندازه اثر کوهن حاکی از این است که مطالعات پیمایشی اجرا شده سرمایه فرهنگی (نهادی شده، تجسم یافته) توانسته ۰.۳۵۲ درصد از تغییرات اعتماد به پلیس را پیش‌بینی و تبیین نماید. هرچه سطح سرمایه فرهنگی شهروندان بیشتر، به همان میزان اعتماد به پلیس نیز بیشتر خواهد شد. متغیر کارایی اجتماعی (اقتدار پلیس، کارایی پلیس در امنیت، پاسخگویی سازمانی پلیس، میزان حضور پلیس) دارای اندازه ۰.۳۴۶ بر اعتماد به پلیس بوده و این امر نشانگر اهمیت پنداشت شهروندان از عملکرد و کارایی پلیس در نظم و امنیت است. متغیر وجهه پلیسی (وجهه پلیس در اجتماع، منزلت اجتماعی پلیس، منش پلیسی) به میزان ۰.۳۷۵ درصد از اعتماد به پلیس را تبیین نموده است. وضعیت وجهه پلیس در

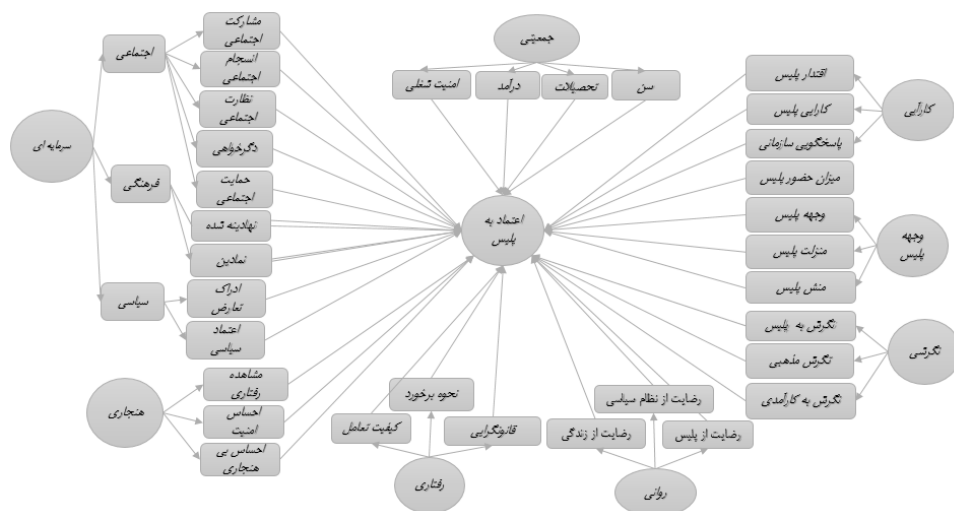

اجتماع و تصور مردم از این مسئله، در ارتقای اعتماد مهم و اثرگذار است. مطابق نتایج پژوهش، عوامل نگرشی (نگرش مثبت به نظام پلیسی، نگرش مذهبی پلیس، نگرش مثبت به کارآمدی پلیس) دارای اندازه اثر ۰.۳۰۶ بر امر اعتماد به نهاد پلیس است. داشتن باور و نگرش مثبت به پلیس در سه حوزه مطرح شده، به بهبود اعتماد اجتماعی شهروندان به پلیس منجر می شود. عوامل سیاسی (اعتماد به نظام سیاسی، ادراک تعارض در نظام سیاسی) در میزان اعتماد به پلیس تأثیر داشته و توانسته ۰.۱۸۵ درصد از تغییرات آن را تبیین نماید. عوامل هنجاری (مشاهده رفتار ضداجتماعی از سوی پلیس، احساس امنیت اجتماعی، احساس بی هنجاری اجتماعی) توانسته ۰.۳۸۲ درصد از مسئله اعتماد به پلیس را تبیین نماید. مطابق نتایج پژوهش شاخص سرمایه اجتماعی (سطح مشارکت اجتماعی، نظارت اجتماعی پلیس، سطح انسجام اجتماعی پلیس، دگر خواهی پلیسی، حمایت اجتماعی پلیسی) در مجموع توانسته ۰.۳۰۰ درصد از وضعیت اعتماد به پلیس را پیش بینی نماید. متغیر عوامل رفتاری (کیفیت تعامل اجتماعی پلیس، نحوه برخورد پلیس با شهروندان، قانون گرایی پلیس) توانسته ۰.۳۳۸ درصد از تغییرات اعتماد به پلیس را پیش بینی نماید. در نهایت متغیر عوامل روانی (رضایت از نظام سیاسی، رضایت از عملکرد پلیس، رضایت از زندگی) به میزان ۰.۲۳۹ درصد از تغییرات اعتماد به پلیس را تبیین نموده است.

بر این اساس می توان گفت که پلیس انتظامی همانند سایر نهاد برای تسهیل در اهداف سازمانی خود در ارتباط شهروندان و اجتماع، نیازمند عنصر اصلی بنام اعتماد شهروندان است. ایجاد اعتماد بین شهروندان و نهادهای پلیسی به عنوان عنصر اساسی هم بستگی اجتماعی، عامل اصلی کنترل جرائم خشن و عوامل ناامن ساز است. پلیس در این حالت از طریق سازوکار جلب مشارکت مردمی، احساس امنیت را برقرار و نهادینه نموده و از سطح هزینه های غیرمعمول خواهد کاست. اعتماد اجتماعی به پلیس در شهروندان، مولد مکانیسم جمعی برای پیش گیری از تبهکاری، کاهش ترس از جرائم سنگین (سرقت مسلحانه، حمله و خشونت) و افزایش احساس امنیت اجتماعی است. با کمک شهروندان می تواند نقاط جرم خیز را محدود و پاک سازی نموده و با ایجاد نوعی احساس امنیت روانی و اجتماعی اعتماد، انسجام، مشارکت را در میان شهروندان تحت عنوان سرمایه اجتماعی زیر پوشش خود قرار دهد. در واقع این تعامل متقابل و فعالیت ها باید دوسویه باشد و هدف

Archive of SID

پلیس و شهروندان رسیدن به یک نقطه مشترک باشد، که این خود در یک ساختار کلی منجر به اثرگذاری نقش اعتماد اجتماعی در عملکرد امنیتی پلیس اجتماع گرا خواهد بود؛ چنین تعامل متقابلی ناشی از ارتقاء کیفیت و کمیت روابط اجتماعی پلیس و شهروندان در سطوح (کلان، میانه و خرد) شکل می گیرد و به نوعی دارای جمعیتی پلیس محسوب می گردد. بنابراین اعتماد اجتماعی نقش بارزی در عملکرد امنیت اجتماعی پلیس را به صورت یک پدیده جمعیتی دارد. در نهایت مدل نهایی تجربی پژوهش برگرفته از یافته ها به شرح زیر ترسیم شده است.

شکل شماره ۱: اعتماد به پلیس در ایران

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

- افزایش حضور پلیس در سطح اجتماع با هدف ارتقای امنیت اجتماعی و احساس آرامش جمعیتی شهروندان.
- تسهیل سازی بازخورد نظر شهروندان نسبت به پلیس، پایش و ارزشیابی آن در ارتباط با ارتقای اعتماد نهادی به پلیس.
- ایجاد اعتماد انگیزه محور در سطح محله، نهادهای اجتماعی و ملی در راستای همکاری با پلیس.
- تقویت گشت های منظم و پیاده در سطح شهر، مکانهای عمومی و خلوت.

- افزایش تعامل بین شهروندان با پلیس و تقویت امکان گشت پلیس در ساعات ویژه در محله‌ها و مناطق شهری.
- تجهیز نمودن پلیس به ابزارهای کنترلی مدرن.
- آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص پلیس متناسب با حوزه ماموریتی سازمانی در زمینه نظم و امنیت.

- ابراهیم پور، حبیب‌الله؛ روشندل اربطانی، طاهر و امیری، عبدالرضا (۱۳۹۱)، بررسی عوامل نگرشی مؤثر در تبیین اعتماد عمومی به پلیس (مطالعه موردی: پلیس تهران)، فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، سال هفتم، شماره سوم، صفحات ۳۰۱-۳۲۷.
- بخشی، قدیر و غفاری، غلامرضا (۱۳۹۱)، تبیین جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی پلیس، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳۲، صفحات ۴۰-۱۳.
- پیرایش، رضا و چهارراهی، مصطفی (۱۳۹۳)، بررسی میزان اعتماد قشر جوان دانشگاهی به پلیس در بین دانشجویان دانشگاه زنجان، فصلنامه دانش انتظامی زنجان، سال چهارم، شماره ۱۰، صفحات ۲۳-۱.
- توماچ چاروا، همرا و کرم پور، عبدالحسین (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر میزان احساس امنیت بازاریان و کسبه شهر زاهدان بر اعتماد آن‌ها به پلیس، فصلنامه دانش انتظامی استان سیستان و بلوچستان، سال هشتم، شماره ۲۲، صفحات ۷۱-۴۷.
- جلیلیان، لعیا و چقاجردی، ایمان (۱۳۹۶)، تحلیل پراکنش فضایی احساس امنیت شهروندی در استان هرمزگان، فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، سال هفتم، شماره ۲۶، ص ۱۰۵-۱۱۸.
- جهانبخش گنجه، صادق و حسینی پور، سید احمد (۱۳۹۶)، بررسی میزان و عوامل اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی (مورد مطالعه: مغازه داران شهر تهران)، مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۵۱، ص ۱۱۷-۸۳.
- جهانگیری، پرویز (۱۳۸۷). تبیین اعتماد اجتماعی تعمیم یافته در شهر ارومیه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی. دانشکده علوم انسانی. دانشگاه تربیت مدرس.
- حسین زاده، علی حسین و عنبی، علی (۱۳۸۹)، تبیین جامعه‌شناختی میزان اعتماد مردم به پلیس در برخورد با یک مسئله اجتماعی در شهر اهواز، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، صفحات ۱۹۰-۱۶۱.
- حسینی، سید امیر و محمدی، کاووس (۱۳۹۶)، مقایسه عملکرد پلیس ۱۱۰ در دو حالت مدیریت مستقل و مدیریت تحت نظر پیش‌گیری، فصلنامه علمی-تخصصی دانش انتظامی فارس، سال چهارم، شماره دوازدهم، صفحات ۶۲-۴۳.

۱۲۳

- دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال پنجم، شماره اول، پیاپی ۱۶، صفحات ۳۹-۶۷.
- ذاکری‌هامانه، راضیه؛ افشانی، سید علی رضا و عسکری ندوشن، عباس (۱۳۹۱)، بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و میزان احساس امنیت اجتماعی در شهر یزد، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره سیزدهم، شماره سوم، ص ۸۳-۱۱۰.
- ذوالقدر، علی (۱۳۹۰)، بررسی عوامل مؤثر بر میزان اعتماد اجتماعی مردم شهر تبریز به نیروی انتظامی، فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال یکم، شماره دو، صفحات ۷۶-۵۴.
- زارع مهرجردی، راحله (۱۳۹۶)، بررسی تعیین‌کننده‌های اعتماد اجتماعی به پلیس در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور میبد، فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۵۰، صفحات ۲۲۷-۱۸۷.
- زین‌آبادی. مرتضی (۱۳۹۰). بررسی وضعیت اعتماد در جامعه ایران و راه‌های بازسازی آن. پژوهشکده تحقیقات استراتژیک. گروه پژوهش فرهنگی و اجتماعی.
- ساعی، علی و حیاتی، فیض‌الله (۱۳۹۲)، تحلیل جامعه‌شناختی اعتماد به پلیس در شهرستان شیراز، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳۵، صفحات ۴۵-۱۳.
- سید علی پور، سید خلیل و مختاری ناصری، ذاکر (۱۳۹۴)، بررسی عوامل نگرشی مؤثر بر اعتماد مردم به پلیس، فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، سال هفدهم، صفحات ۶۴-۴۱.
- شایگان فریبا و مهدیان چاوگانی محسن (۱۳۹۶)، شیوه‌های جلب مشارکت رسانه‌ها برای اعتمادسازی نسبت به پلیس، فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، سال نوزدهم، صفحات ۴۵-۲۷.
- شایگان، فریبا و جریانی، حمید (۱۳۹۰)، مطالعه تطبیقی میزان اعتماد مردم پکن و تهران به پلیس، فصلنامه مدیریت انتظامی، شماره ۳، صفحات ۴۳۶-۴۱۷.
- شیهکی تاش، مهیم و رئیسی، ابوبکر (۱۳۹۶)، شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر اعتماد شهروندان به پلیس با تعیین مطالعه موردی کارکنان ادارات دولتی شاغل شهرستان سرپاز، فصلنامه دانش انتظامی، استان سیستان و بلوچستان، سال هشتم، شماره ۲۵؛ صفحات ۱۴۵-۱۷۴.
- عباس زاده، محمد و عابدینی، راویه (۱۳۹۴)، بررسی جامعه‌شناختی میزان اعتماد جوانان به پلیس در شهر تبریز، فصلنامه.

Archive of SID

- عباس زاده، محمد و عابدینی، عیسی (۱۳۹۰)، مطالعه جامعه‌شناختی میزان تأثیر اعتماد بر پلیس بر میزان رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی (مورد مطالعه: رانندگان شهر تبریز)، فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال اول، شماره ۲، صفحات ۱۵۲-۱۳۳.
- عباس زاده، محمد؛ سعادت، موسی، فاطمی، داوود، حاتمی، رقیه و شمس‌الدینی مطلق، محمد (۱۳۹۲)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و اعتماد به پلیس (مورد مطالعه: تماشاگران تیم فوتبال تراکتورسازی تبریز)، فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال سوم، شماره سوم، پیاپی ۱۰، صفحات ۲۶-۱.
- عباس زاده، محمد؛ عزیززاده اقدم، محمدباقر، اسلامی بناب، رضا و محمد پور، نیر (۱۳۹۰)، تبیین جامعه‌شناختی اعتماد به پلیس و عوامل مرتبط با آن مورد مطالعه: دانشجویان کارشناسی دانشگاه آزاد تبریز، فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال اول، شماره ۳، صفحات ۲۵-۱.
- عشایری، طاهای؛ نطقی، علیرضا، پیر حیاتی، نرگس و غفوری ارمکی، مهدی (۱۳۹۵)، تبیین جامعه‌شناختی اعتماد اجتماعی به پلیس در منطقه‌های مرزی (مورد مطالعه: شهرستان پارس آباد)، پژوهش‌نامه مطالعات مرزی، سال چهارم، شماره اول، صفحات ۱۱۵-۱۵۱.
- عزیززاده اقدم، محمدباقر؛ قاسم‌زاده، داوود، زارعی، یعقوب و باباخانی، وحیده (۱۳۹۳)، بررسی اعتماد به پلیس امنیت اخلاقی در بین شهروندان شهر تبریز و عوامل مؤثر بر آن، فصلنامه دانش انتظامی آذربایجان شرقی، سال چهارم، شماره دوم، پیاپی ۱۳، صفحات ۴۳-۲۱.
- عزیززاده اقدم، محمدباقر؛ گلابی، فاطمه و مفاخری، اقبال (۱۳۹۵)، بررسی اعتماد شهروندان به پلیس با تأکید بر دیدگاه عدالت رویه‌ای و عملکرد پلیس، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال پنجم، شماره پیاپی ۱۴، شماره سوم، صفحات ۲۰-۱.
- عمرانی نژاد، فاطمه؛ پاک زمان قمی، محمدامین و دادخواه جویباری، توحید (۱۳۹۴)، تأثیر عملکرد پلیس بر اعتماد عمومی شهروندان نسبت به پلیس، فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۴۳، صفحات ۸۴-۶۷.
- فعلی، جواد و ذوالفقاری، ابوالفضل (۱۳۸۸)، تأثیر سرمایه‌های اقتصادی و فرهنگی

افراد روی میزان اعتماد آن‌ها به پلیس (مطالعه موردی جوانان ۱۸ تا ۲۹ سال ساکن شهر تهران)، فصلنامه علمی-پژوهشی انتظام اجتماعی، سال اول، شماره سوم، صفحات ۱۶۶-۱۴۱.

● کامران، فریدون و احمدیان، اسلام (۱۳۸۸)، بررسی میزان اعتماد اجتماعی مردم به پلیس و عوامل مرتبط با آن در استان ایلام ۱۳۸۸، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال دوم، شماره چهارم، صفحات ۴۰-۱۹.

● کامران؛ فریدون و عبادتی نظری، سمیه (۱۳۸۹)، بررسی عوامل اقتصادی، اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه‌های شهر تهران، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال سوم، شماره ۶، ص ۴۳-۵۶.

● کتابی. محمود؛ ادیبی سده، مهدی، قاسمی، وحید و صادقی ده چشمه، ستار (۱۳۸۹). سنجش اعتماد اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن در چهارمحال بختیاری. جامعه‌شناسی کاربردی. سال بیست و یکم. شماره پیاپی (۴۰). شماره چهارم.

● محمدی، نعیم (۱۳۹۴)، بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر اعتماد اجتماعی شهروندان به پلیس نمونه موردبررسی شهرستان بزم، فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۴۲، صفحات ۸۰-۵۹.

● مردانی، سمیه (۱۳۹۴)، بررسی میزان اعتماد شهروندان به سامانه ۱۹۷ مطالعه موردی شهروندان شهر قزوین، فصلنامه علمی-تخصصی دانش انتظامی قزوین، سال چهارم، شماره چهاردهم، صفحات ۱۰۶-۸۳.

● مؤمنی، حسن (۱۳۹۱)، بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی دانشجویان بر اعتماد به پلیس (جامعه آماری: دانشجویان شهرستان دهلران)، توسعه‌سازمانی پلیس، شماره ۴۲، صفحات ۶۶-۴۹.

● نقیب زده، سید رضا، فاتحی دهاقانی، ابوالقاسم و فروغیان، پروین (۱۳۹۱)، نقش امنیت اجتماعی در میزان انحرافات در بین دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهر شوش، فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان، سال سوم، شماره ۷، ص ۱۵۰-۱۲۹

● نیازی، محسن و شفاهی مقدم، الهام (۱۳۹۲)، بررسی عوامل مؤثر بر اعتماد شهروندان به پلیس (مورد مطالعه: شهرستان کاشان)، فصلنامه دانش انتظامی، سال شانزدهم، سال دوم، صفحات ۱۹-۱.